

**ПРАВИЛНИК
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ
И ДЪЛЖНОСТИТЕ, 2011 г.**

**Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. Този правилник урежда реда и условията за използване, актуализиране и поддържане на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г., наричана за краткост „Класификацията“.

Чл. 2. Класификацията включва:

1. Методологични бележки.
2. Структура на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.
3. Обяснителни бележки по обхвата и съдържанието на позициите от Структурата на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.
4. Списък на длъжностите в Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.
5. Азбучен определител на длъжностите в Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.
6. Кодова таблица за преход от Националната класификация на професиите и длъжностите, 2005 г. към Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.

**Раздел II
СЪЩНОСТ И ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ**

Чл. 3. (1) Класификацията представлява система от професионални и длъжностни наименования, разпределени съобразно тяхната специфика в различните социално-икономически области.

(2) Класификацията осигурява единен подход при класифициране на персонала, при провеждане на изследвания и анализи на професионалната и длъжностната структура на работната сила.

(3) Класификацията осигурява набирането на административна и статистическа информация, съвместима и сравнима с европейските и международни стандарти.

Чл. 4. (1) Чрез Класификацията се определя професионалната и длъжностна структура на работната сила в четири йерархични равнища:

клас: съвкупност от подкласове, обобщени на основата на най-висока степен на сходство на трудовите функции и задачи, обозначени с еднозначен цифров код;

подклас: съвкупност от групи, обобщени на основата на висока степен на сходство на трудови функции и задачи, обозначени с двузначен цифров код;

група: съвкупност от единични групи, обобщени на основата на сходство в трудовите функции и задачи, обозначени с тризначен цифров код;

единична група: съвкупност от длъжности, обобщени на основата на сходство на трудовите функции и задачи, обозначени с четиризначен цифров код.

(2) Йерархичните равнища на Класификацията съответстват на йерархичните равнища на Международната стандартна класификация на професиите (International Standard Classification of Occupations, 2008 (ISCO-08)).

(3) Класификацията осигурява съвместимост и единство с методологията на ISCO-08.

Чл. 5. (1) Основната структурна единица в Класификацията е единичната група.

(2) Наименованието и съдържанието на единичната група се определя от характера и вида на извършваната работа.

(3) Списъкът на длъжностите в Класификацията съдържа всички длъжностни наименования, отнесени към съответните класове, подкласове, групи и единични групи

(4) Азбучният определител на длъжностите в Класификацията включва всички длъжностни наименования, подредени по азбучен ред.

Раздел III ИЗПОЛЗВАНЕ

Чл. 6. Класификацията се прилага задължително:

1. при формирането и осъществяването на социалната политика, политиката по доходите, заетостта и пазара на труда, социалното осигуряване, професионалното образование и обучение, висшето образование;

2. при разработване на структурата на персонала в предприятията и в другите организации, при изготвяне на разписания на длъжностите, при наемане на работа по трудово или служебно правоотношение;

3. в информационни системи, обслужващи дейностите по т.т. 1 и 2;

4. за целите на статистиката;

5. за целите на международни сравнения и хармонизиране с международните и европейски документи и трудовите стандарти.

Чл. 7. Националният осигурителен институт и Националната агенция за приходите прилагат, поддържат и актуализират техните специализирани програмни продукти във връзка с използването на Класификацията в съответствие с настъпващите в нея промени, като използват утвърдените длъжностни наименования с осемзначен цифров код.

Чл. 8. (1) При изготвяне на длъжностното разписание работодателят или определено от него лице използва длъжностни наименования и съответния им код от Класификацията въз основа на анализ на съдържанието и сложността на труда, като се съобразява с функциите, задачите и изискванията за минимално образователно и квалификационно ниво за заемане на длъжността, определени в длъжностната характеристика.

(2) В случаите, когато длъжностно наименование от Класификацията не отразява точно спецификата на конкретната работа, в края на съществуващото наименование може да се въведе кратко допълнително уточнение.

Чл. 9. При използването на Класификацията за вписване на данни при статистически изследвания или в информационни системи, както и при кодирането на длъжности, задължително се посочва съответния осемцифров код.

Чл. 10. Използването на класификационни варианти на професиите и длъжностите, по-подробни от Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г. е възможно, ако класификационните варианти съдържат по-

детайлни позиции от съществуващите и са изградени при спазването на следните изисквания:

1. класификационните варианти да съдържат структурни равнища, съответстващи на тези от Класификацията;
2. въведените допълнителни позиции да се включват точно в следващото по-високо структурно равнище от Класификацията;
3. едно и също наименование да не се използва в две различни единични групи;
4. да се осигури таблица за преход от Класификацията към по-детайлната кодова система.

Чл. 11. Кодирането на длъжностните наименования в Класификацията става с уникален код, който съдържа информация за класа, подкласа, групата, единичната група, минималното образователно и квалификационното ниво и поредния номер на длъжността в рамките на единичната група.

Чл. 12. С изключение на длъжностите, определени с нормативен акт, работодателите решават индивидуално всеки отделен случай на несъответствие между изискваното от Класификацията минимално образователно и квалификационно ниво за заемане на дадена длъжност и притежаваните от заетото или кандидатстващото за длъжността лице образование и професионална квалификация.

Чл. 13. Министърът на труда и социалната политика дава указания по прилагането на Класификацията.

Раздел IV АКТУАЛИЗИРАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ

Чл. 14. (1) Актуализирането на Класификацията става със заповед на министъра на труда и социалната политика, след съгласуване с председателя на Националния статистически институт.

(2) Министерството на труда и социалната политика:

1. поддържа актуална електронна версия на Класификацията на своята интернет страница.
2. набира информация относно прилагането на Класификацията.
3. поддържа връзка с Националния статистически институт и Международното бюро по статистика на МОТ с оглед необходимостта от актуализиране на Класификацията.

Чл. 15. (1) Класификацията се актуализира при спазването на следните изисквания:

1. промени на високите йерархични равнища - клас, подклас и група се правят при промени в ISCO-08.
2. промени на равнище единична група на Класификацията се допускат в случаите, когато:
 - а) не водят до промени в по-високите равнища на Класификацията;
 - б) се отнасят до по-добра редакция на наименованието на позицията;
 - в) не противоречат на понятията и обяснителните бележки на ISCO-08;
 - г) не нарушават продължаването на статистически редове и съвместяването със съществуващите статистически изследвания.
- 2.1. промени в обяснителните бележки на единичните групи се правят:
 - а) при промени в законодателството на Република България;

б) при установяване на неточност в обяснителните бележки, която води до неправилно тълкуване;

в) при промени в обяснителните бележки към ISCO-08.

2.2. промени в списъка на длъжностите, включени в обхвата на единичната група:

а) при промени в законодателството на Република България;

б) при възникване на нови длъжностни наименования.

(2) Промени по т. 2 могат да се правят веднъж годишно, като влизат в сила от 1-ви януари на следващата календарна година. В случаите по т. 2.2, б. „а” промени могат да се правят и в рамките на календарната година.

(3) Министерства, агенции, организации на работодатели и други юридически лица могат да правят писмени предложения за обосновани промени до МТСП по т. 2.

Чл. 16. Поддържането на Класификацията се осъществява от специализирано звено в Министерството на труда и социалната политика.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. 1. Настоящият правилник се издава на основание чл. 66, ал. 4 от Кодекса на труда.

§. 2. До 30.06.2011 г. могат да се правят изменения и допълнения на Класификацията, които влизат в сила след тяхното утвърждаване.

§. 3. Използването на отменената Национална класификация на професиите и длъжностите, 2005 г. се допуска само за сравнителни анализи на професионални структури и за продължаване на динамичните статистически редове чрез кодови таблици за преход.

§. 4. Министърът на труда и социалната политика, съвместно с председателя на Националния статистически институт, дават указания по прилагането на този правилник.

§. 5. Този Правилник отменя Правилника за прилагане на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2005 г.